

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie uczczenia wynalazcy Jana Szczepanika (1872-1926) w 150. rocznicę urodzin.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Piotra Babinetza.

(-) Waldemar Andzel; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Przemysław Drabek; (-) Elżbieta Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Leszek Galemba; (-) Adam Gawęda; (-) Michał Jach; (-) Leonard Krasulski; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Monika Pawłowska; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Sipiera; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śnieżek; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia .....

w sprawie uczczenia wynalazcy Jana Szczepanika (1872-1926) w 150. rocznicę urodzin

Jan Szczepanik, genialny polski wynalazca i konstruktor, autor wielu projektów z dziedziny tkactwa, pionier fotografii barwnej, filmu kolorowego i telewizji, producent jedwabnych kamizelek kuloodpornych, urodził się 13 czerwca 1872 r. w Rudnikach koło Mościsk. Wychowywał się w środowisku rodzinnym matki w Zręcinie i Krośnie, gdzie zaprzyjaźnił się z poetą Franciszkiem Pikiem ps. Mirandola, który później współpracował z Naczelnym Komitetem Narodowym wspierającym Legiony Polskie. W młodości, ucząc się w Gimnazjum w Jaśle, Szczepanik działał w konspiracyjnym, niepodległościowym „Związku Żuawów”. Wzorem dla niego był wielki wynalazca Ignacy Łukasiewicz. W 1892 r. ukończył Seminarium Nauczycielskie w Krakowie i podjął pracę nauczycielską w Krośnieńskiem.

Podczas pracy w szkole w Korczynie, współpracując z miejscowym Stowarzyszeniem Tkaczy, zainteresował się problemem udoskonalenia metod tkactwa, szczególnie artystycznego. W 1896 r. skonstruował i opatentował urządzenie do mechaniczno-elektrycznego tkactwa gobelinów metodą fotograficzną, udoskonalając maszynę Jacquarda. Pozwoliło to na skrócenie czasu powstawania gobelinów i dywanów z kilku tygodni do kilkudziesięciu minut. Metodą tą wykonywano także ozdobne tkaniny jedwabne, nazywane „szczepanikami”, często o religijnej lub patriotycznej treści, jak np. Mickiewicz, Sienkiewicz, książę Poniatowski czy Marszałek Piłsudski. W 1899 r. największy z gobelinów подарował cesarzowi Franciszkowi Józefowi I. Jego przedsiębiorstwo, produkujące gobeliny, posiadało fabryki w Wiedniu, Roubaix i w Barmen.

Już w 1897 r. Szczepanik wynalazł i opatentował w Wielkiej Brytanii telektroskop, czyli urządzenie służące do przekazywania ruchomego obrazu kolorowego wraz z dźwiękiem na odległość - prototyp telewizora, który składał się z dwóch urządzeń: nadawczego i odbiorczego. Szczepanik przesyłał obraz na odległość i odtwarzał nieruchomy wizerunek na płycie fotograficznej. Poprzez to stał się sławny w Europie, USA i Japonii, jego eksperymenty były opisywane w ówczesnej światowej prasie. Odwiedzał go Ignacy Paderewski, a Mark Twain, który poświęcił mu dwa opowiadania, porównywał go do Edisona. Odznaczony został hiszpańskim Orderem Izabeli Katolickiej. W 1898 r. udoskonił jedwabną tkaninę kuloodporną, wynalezioną przez działającego w Chicago zakonnika Kazimierza Żeglenia i rozpoczął produkcję wykonywanych z wielu warstw jedwabiu kamizelek kuloodpornych. Stworzył też w 1901 r. samoczynny regulator ciągu w piecach i kominach oraz wiele innych wynalazków z różnych dziedzin, m.in. fotosculptor - prototyp drukarki 3D.

W 1902 r. opatentował pierwsze wynalazki w dziedzinie fotografii barwnej. Skonstruował aparat fotograficzny wykorzystujący metodę addytywną poprzez jednoczesne naświetlanie trzech klisz fotograficznych, każdej dla innego koloru, z kolei specjalny papier fotograficzny, pozwalający otrzymywać kolorowe odbitki. W 1906 r. wynalazł metodę wykonywania płyt rastrowych do fotografii barwnej oraz kolorometr, czyli urządzenie pozwalające na pomiar intensywności barw. W 1902 r., w związku z założeniem rodziny, przeprowadził się do Tarnowa i skupił się tam na badaniach dotyczących fotografii i filmu kolorowego. Posiadał swoje pracownie także w Wiedniu, Dreźnie i Berlinie. W wolnej Polsce po 1918 r. opracował system ruchomego filmu barwnego opartego na

metodzie addytywnej, wykorzystując raster liniowy i zestaw trzech filtrów między układem optycznym obiektywu a błoną światłoczułą. Za pomocą aparatury Szczepanika wyprodukowano w latach 20. XX w. kilka filmów krajobrazowych i naukowych.

Jan Szczepanik zarejestrował łącznie około 200 patentów, głównie brytyjskich, austriackich, niemieckich, francuskich, amerykańskich, kanadyjskich, szwajcarskich, a po I wojnie światowej także polskich. Zmarł 18 kwietnia 1926 r. w Tarnowie i tam został pochowany. Jego synowie, Zbigniew i Bogdan kontynuowali prace nad filmem barwnym we Lwowie i Warszawie, jednak w czasie II wojny światowej, podczas Powstania Warszawskiego, Niemcy wywieźli aparaturę Szczepanika, a dokumentację jego wynalazków zniszczyli. Pamięć wynalazcy kultywują miasta, w których jest patronem ulic i szkół oraz instytucje, w tym Fundacja im. Jana Szczepanika w Tarnowie.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o Jego wielkim wkładzie w polską i światową myśl techniczną oraz znaczenie jego wynalazków i konstrukcji dla rozwoju ludzkości, w 150. rocznicę urodzin, czci pamięć Jana Szczepanika.